

Iosophationibus in mysterijs, quibus dogmata Ecclesiæ  
præscribamus, scientes gratiam Dei, hoc est, caput fidei  
Christianæ peti, & à nolentibus confringi istis disserta-  
tionibus.

101. Deus omnis gratia, qui vocavit nos ad æternam  
suam gloriam in Christo Iesu, paulisper afflictos  
ipse nos perficiat, stabiliat, roboret,  
fundet. 1. Pet. 5.v.13.

*Jehouæ soli gloria  
in aeternum.*

F I N I S.



Q. D. B. V.

RECTORE MAGNIFICENTISSIMO  
SERENISSIMO PRINCIPE AC DOMINO  
**DOMINO CAROLO**  
BORVSSIAE PRINCIPE MARCHIONE BRAN-  
DENBURGICO RELIQUA  
PRAESIDE  
**FRIDERICO HOFFMANNO**  
COLLEGII MED. h. t. DECANO

DE  
**VSV INTERNO  
CAMPHORÆ SE-  
CVRRISSIMO ET PRÆ-  
STANTISSIMO,**

PRO DOCTORIS GRADU

publice disputabit

**M. CHRISTOPH. HENRICVS KEIL,**  
Oelsnitio Variscus

H. L. Q. C.

Ad d. XV. Decembr. Anno M. DCC. XIV.

HALÆ MAGDEBURGICÆ  
Litteris CHRISTOPH. ANDREÆ ZEITLERI, acad. typ.

REGEATOR MAGNIFICENTIA  
SERVANTISSIMA PAVILLIA  
DOMINA CARRIO  
FREDERICI HOFTEMANNO  
COTTIGONI MESS. DE GAVO  
SALVATORE  
CAMPHORÆ SE  
CARISIMO ET PRÆ  
STANTISSIMO  
CHRISTOPH HENRICAS REIN



DISSESSATIO SOLENNIS  
DE  
CAMPHORÆ USU INTER-  
NO SECURISSIMO ET  
PRÆSTANTISSIMO.  
PRO OEMIUM.



Edicamenta sua etiam fata experiri, nemo facile, nisi qui rudis sit historiæ medicæ, in dubium revocabit. Quid enim frequentius occurrit, quam quod non tantum diversæ circa remediorum efficaciam apud Medicos vigeant opiniones, sed & quædam interdum ob mirabilem maxime qua celebrantur, virium potentiam, ad coelum usque tollantur, quæ in intervallo temporis ob noxam, quam forte creantur, iterum culpantur & ad ima usque deprimentur. Neque tantum ab antiquis præstantissimis

firmis Medicis maximopere commendata inq; Pharmacopeis recensita medicamenta cum primis composita hoc fatum sustinent, sed maxime nostris temporibus, quibus medicina magis exulta & in tereniorem lucem adserta est magnificæ famæ, quæ extiterunt remediorum genera, paucis abhinc annis laudem atque existimationem suam penitus ferme amiserunt. Quanta enim famæ celebritas fuit paucis abhinc annis Laudano opato *Helmontii*, Elixirio Proprietatis *Paracelsi*, Antihectico *Poterii*, Aquæ benedictæ *Rulandi*, specifico cephalico *Michaelis*, Tincturæ ejus bezoardicæ, Pulveri bezoardico *Sennerti*, Spiritui oleoso volatili *Sylvii*, Tincturæ aperitivæ *Mæbii*, Tincturis ferme omnibus martis, Bezoardico sic dicto solari, Joviali, Cerussæ Antimonii, bezoard, minerali Panaceæ *Glauberiana*, Theriacæ coelesti *Quercetani*, Sali viperam *Zachenii* fixato, Sali volatili Cornu Cervi, Chinæ chinæ, illis, qui in artis operibus indefesso studio versantur, notissimum est. Utpote hæc ipsa velut polychresta & arcana ob mirabilem & pene divinam virtutem ipsis concessam recondebantur, quorum tamen fama atque existimatio nostris fermè temporibus perit atque exspiravit, eo quod conceptam medentum spem maxima ex parte eluserint. En misse  
ram

ram artis nostræ faciem, quæ nunquam fere sibi constat, sed semper innovatur, reformatur & immutatur! Enimvero nolo hoc loco ipsa culpare vel accusare remedia, quibus eximias vires agendi in summovendis morbificis causis utique Numen benignissime infudit, sed Medicorum coarguo ignorantiam, inconstantiam, inque judicando & applicando præcipitantiam: quorum pluri-  
mi, cum parum docti & solidi sint & recte ratio-  
cinandi usu ac arte destituti, hinc in sentiendo sunt inconstantes, huc vel illuc agitantur, inque diversas partes facile distrahitur: maxime o-  
mnium vero eorum opinionibus, quos fama vul-  
gi, casus, aut cæca fortuna forsan extulit, & qui in adplausu & existimatione vivunt, inhærent. Alii in Praeceptoris & Magistri sui, quem saepius etiam sorte nanciscuntur, unice verba jurant, ejus-  
que dicta quasi Apollinis Delphici oracula æstimant. Complures, dum a certi remedii usu si-  
nistrum vel dextrum effectum observant, protin-  
nus hunc soli remedio nulla aliarum causarum concurrentium habita ratione, quæ multum re-  
medii virtutem modificant, adscribunt, & hinc noxiū aut proficuum in his vel illis evincendis morbis illud existimant, siue tantopere decanta-  
tum remedium votis & expectationibus non recte respon-

respondet, tunc mox ad alia ab aliis magnifice laudata, vel etiam ad exotica transcurrunt, quo efficitur, ut nunquam recte notitiam remediorum facultatis atque potentiarum, quae tamen ferè præcipuam therapiæ medicæ partem sustinet, acquirant. Maxima itaque scientiæ & prudentiæ Medicæ pars est, nosse medicamenta, nosse eorum facultates ac vires, neque minus eorum usum ab abusu recte distinguere, ita enim fiet, ut neq; ipsis nimium laudis vel virtutis tribuamus, neq; nimium detrahamus. Præfari hæc voluimus cum nostri instituti sit de interno præstantissimo Camphoræ usu specimine Inaugurali nostras observationes atque rationes expondere. Neque enim ignotum est, quam præstans atque eximus camphoræ sit usus externus, at nefcio, quo fato ejus internus usus minus tutus atque suspectus adhuc creditus fuerit, cum tamen non facile in rerum natura simile detur remedium, quod majores in medendo camphora efficiunt exhibeat. Hoc vero est, quod in præsens deducere atque rationum & observationum momentis corroborare constituimus. Cui labori ut gratiam atque benedictionem ex alto benignissimum Numen addat, supplici prece efflagitamus.

§. I.

ε A

Rius vero, quam de interno camphoræ usu & ejus admiranda in compluribus morbis depellendis efficacia differamus, quædam de illius origine, solo natali atque natura peculiari præmittenda esse censemus. Quod itaque ad ejus originem ac generationem attinet, est ipsa foetus arboris glandiferæ in India Orientali, cuius folia & radices tenerrima tali resina sunt imprægnata, unde etiam arbor camphorifera appellatur. Fusiorem vero hujus arboris descriptionem exhibuerunt *Breynius in exoticis Plantis Cent. 2.* & *Kleyerus in Annotat.* Crescit hæc arbor in Japoniæ silvis absque cultura insigni abundantia, radicem habet crassam, densam, subrufam & ligneam, quæ admodum olet camphoram, cortex est inæqualis ac grysei coloris, lignum vero solidum, ponderosum, subfuscum, oleoso humore turgidum & identidem camphoræ odorem de se spargit, rami oblongi, late expansi atque divisi foliis alternatim positis gaudent palmam longis & duos transversos digitos lati, referunt Cassiæ ligni folia & contritu fragrantissima camphoræ effluvia emittunt. Hæc arbor ad querqus altitudinem in India quaeridoque adsurgere dicitur. Perpetua fronde viret & sub nostro quoque climate culturam fert, modo ab acri gelu & ventis borealibus solicite defendatur. Eam non modo in horto Medico Leidensi, sed etiam in famigeratissimo illo Schwebbelenfi, quem ingenti sumtu adornavit generosus Dominus de Mynchhausen, vidimus. Neq; vero tantum in uno eodemque Indiae loco progignitur, sed alibi quoque ejus preventus visitur, utpote in Sumatra & in Insula Borneo sponte

sponte & copiose in silvis crescit, nec multum a Japonica distat. Quando inciditur hæc arbor, profluit oleosus succus, qui particulas camphoreas non paucas continet.

## §. II.

Hæc itaque arbor camphoram nobis largitur, quæ non uno modo ex ipsa elicetur. Distinguitur autem camphora in nativam & factitiam, illa granulata est, & ex arborum trunko Solis æstu sponte transudat, vel ex fisco aut inciso ligno prolicitur & rarissima est: factitia vero, quæ ad nos in glebas & panes compacta transportatur ex radicibus, ligno, ramis ac foliis differtis ignis officio coctione extrahitur atque sublimatur. Nativa maxime ex Sumatrana & Borniensi arbore deponitur. Japonenses vero per destillationem longe majorem ejus quantitatem obtinent, segmentis enim adfundunt aquam simplicem sufficienti quantitate, & postea in vesica, quæ collo longo ac angusto & capitulo lato est instructa, destillationem adornant, in capitello vero ipsa camphora colligitur, ac condensatur. Quodsi opus esse censemur, denuo sublimatur, quo præstantior puriorque evadat. Perspecta jam genes; ac origine camphoræ, res poscere videtur, ut ejus quoque in naturam ac indolem paulo penitus inquiramus. Persecuturis vero excellentissimi hujus simplicis naturam & proprietates paulo adcuratori indagine ac meditatione, in universa rerum natura vix simile sibi aut par haberi jure pronuntiandum est. Quare etiam ob peculiares sibi proprias vires ac qualitates, ad quod genus vel speciem referenda sit, nondum inter Medicos & Physicos consensio est. Veteres camphoram pro

resina

resina habuerunt, eo quod ex arbore incisa succus elicitus instar resinæ inflammabilis concrecat: at vero, num ad resinæ campora sit referenda, merito dubitandum est; nulla enim ex omni resinarum genere seu naturâ talis seu arte præparata resina fuerit reperitur, quæ accensa nullo cinere relicto tota in auras avolet. Quid quod haud ulla datur resina, quæ vase clauso per ignem tora in altum elevatur. Ea enim est natura atque indoles resinarum, ut vehementiori igne tractatæ, phlegma, spiritum & oleum fundant. Accedit, quod nulla ex resinis nobis cognita sit, quæ tam promte insignem quantitatem Spiritus Vini rectificatissimi recipiat atque absorbeat, sicuti id observare licet in camphora, cuius pars una exactè à Spiritus Vini rectificatissimi partibus duabus dissolvitur.

## §. III.

Cum itaq; camphora inter resinas vix commodum adveniat locum, hinc recentiorum nonnulli in eam ierunt opinionem, ut camphoram salis volatilis oleosi possidere naturam adsererent, impulsu maxime ad hanc sententiam ex eo, quod instar salis volatilis oleosi accedente calidiore igne non modo tota in auras avolet, sed & in clauso vase ne minima quantitate relicta in sublime feratur. Verum enimvero etiam hi ipsi mihi a veritatis tramite valde aberrare videntur, utpote nullum datur sal oleo etiam intime imbutum, quod inflammam abripiatur vel quod cum rectificatissimo Spiritu vini aut oleo quadam arctissimam unionem subeat. Et qui camphora salis titulum jure mereatur, cum solutionem in aqueis menstruis penitus aversetur? Neque isti rem accurata acu tangere mihi videntur,

B.

qui

qui inter gummata illam collocant, quia & solutione & volatilitate plane cum ipsis nullam alit adfinitatem. Nostra vero hæc est sententia: camphoram nihil nisi oleum volatile tenuissimum esse, ast coagulatum, non liquidum. Id vero multis iisdemque firmissimis rationibus corroborabimus. Primo enim multæ dantur species fragrantis odoris & saporis penetrantis, quæ subtile oleum, quod etiam promptissime sub destillatione in vesica cum aqua fundunt, in se custodiunt. Hac ratio-  
ne non modo ex omnibus fere aromatibus, sed etiam ex plantis oleo volatile turgidis, ut sunt Lavendula, Majorana, Mentha, Rosmarinus, Ruta, oleum destil-  
latur, unde profecto non mirum est, camphoriferæ arboris partes tale oleum fundere. Secundo sicuti omne oleum destillatum flammæ admotum mox accen-  
ditur atque totum avolat & aterrimam fuliginem e-  
mittit: ita etiam idem fit cum camphora, quæ moxflammam concipit, tota avolat nigerrimo fumo exhalante. Dein, quemadmodum omne oleum destillatum in Spiritu vini rectificatissimo præsertim tartarisato sol-  
vit, adeo ut partes duæ spiritus unam partem olei vi-  
g. Lavendulæ, in se recipiant intimeque invicem uni-  
antur: ita etiam idem experimentum cum camphora feliciter succedit, dum nempe uncia una Spiritus vini rectificatissimi promptissime dimidiā camphoræ unciam dissolvit. Et quemadmodum solutioni oleorum cum spiritu vini peractæ adfusa aqua oleosas particulas præcipites dejicit: simili ratione soluta in spiritu vini camphora, menstruo aqueo accedente, rursus fundum petit præcipitatur, mixtura inde redditá turbida albescen-  
te. Denique sicuti olea destillata, quibusdam saltim gravioribus aromatibus exceptis, propter levitatem a-  
quæ

quæ supernatant: ita etiam camphora in omnibus aqueis liquoribus in superficie hæret. Postremo camphoram cum oleis destillatis similis ejusdemque esse indolis, vel ex eo colligitur, quod illa in spiritu vini rectificato soluta & per alembicum destillata non simul tota evahatur, sed in fundo cucurbitæ, nisi ulteriori destillatione in alembicum urgeatur, pars illius relin-  
quatur, perinde ac fieri solet cum solutis oleis æthereis in spiritu vini rectificato, quæ destillationi submissa, spiritum oleosa substantia subtiliori quodammodo im-  
butum, fundunt, potiori tamen olei parte in fundo cu-  
curbitæ relicta, quæ ulteriori commissa igni separa-  
tim in forma olei prodit. Hæc exactissima experimen-  
ta satis abundanter comprobant, maximam inter cam-  
phoram & olea destillata intercedere conformitatem.  
Quapropter non satis mirandum est, quam inani &  
frustraneo conatu magni etiam Chymatri oleum ex camphora destillatum eliciendum quæsiverint. Quo fine obtinendo & sua ingenia & nobilissimum hoc sim-  
plex dire torserunt atque adfixerunt: ignorabant enim hi lepidi camphoræ carnifices, ipsam jamdum oleum volatile & destillatum esse. Sicuti vero ridiculum est ex oleis destillatis oleum elicere velle, cum jam tale quid sint: ita etiam si quis ex camphora oleum vult perficere, res merito paradoxa dici debet. Decepti vero omnes sunt in eo, quod camphoram resinam esse credebant, quæ sicuti facile per destillationem oleum largitur: ita etiam hoc ipsum ex camphora eliciendum omni studio curarunt.

## §. IV.

Verum enim vero non eadem, sed di-  
versa camphoræ natura ab oleis destillatis, vide-  
tur,

tur, cum hæc solida & sicca, illa vero pinguia, fluida quoque & manus madefacientia sint. Deinceps & in eo discrimen notabile observatur, quod oleum volatile denuo ex retorta vitrea per arenam destillatum subtilissimum quidem largiatur oleum, sed crassum magna relinquatur: camphora vero tota in forma sicca, ne illa materia relinquatur, in auras abit. Quibus dubiis, ut satisfaciamus monendum est, dari quædam simplicia in vegetabilium regno, quæ volatilem illam sulphuream & inflammabilem partem, quam in mixtione custodiunt, non in forma pinguis olei, sed in sicca forma, non secus ac camphora elargiantur. Ita si florrum rosar. cum sale bene contritorum ac maceratorum magna quantitas cupreæ vesicæ immittitur & cum aqua destillatur, præter aquam fragrantissimam etiam oleum, quod ipsi supernatet album, coagulatum instar sevi, elargiuntur odoratissimum, quod non secus ac aliud oleum in spiritu vini rectificatissimo dissolvitur. Hujus olei delicatissimi hac ratione parati portionem Præses possidet. Simili modo Præses ante aliquot annos ex ligno aloës tale oleum destillatum instar camphoræ prolixit, ingentem nempe raspaturæ ligni aloës odoratissimi ad libras decem accedens sumit quantitatem, ad fundi curavit aquam fluviatilem, qua per aliquot dies in temperato loco macerata fuit, postea adornata deßillatione prodiit aqua, cui oleum siccum, album, odoratissimum miræ suaveolentiae & penetrantis saporis supernarabat & ad drachmas sex minimum collectum fuit. Hoc resolutum in spiritu vini rectificatissimo elegantissimum liquorem cephalicum præstantissimi odoris & virtutis subministrabat. Ex radice recenti

camphoræ simile oleum, quod camphoram & ipso odore & virtute æmulatur, destillari ex vesica posse mediante aqua *Hermannus in Collegio manuscripto in materiali medicam* notavit. Ita porro ex cortice radicis Cassiae cinnamomeæ camphoram parari posse *Grimmius* docet in *Laboratorio Zeulonico*. Ex cortice vero radicis arboris cinnamomiferæ oleum paratur liquidum, quod camphoræ & cinnamomi fragrantem odorem refert & ex India ad nos transportatur, nullumque dubium est, quin ex aliis fragrantissimis corticibus, radicibus & gummatibus simile oleum siccum per destillationem haberi possit.

## §. V.

Quamvis vero camphora ad oleorum æthereorum classem perquam commode possit referri, quod ex antea adductis experimentis & rationibus satis superque adparet: nihilominus talismodi sicca olea, ut camphora, præ pinguis illis liquidis quasdam peculiares & fibi proprias facultates in sinu suo recondunt, multum enim inter se ratione volatilitatis seu tenuitatis partium differunt, nam camphora non modo igne submisso sed & sub moderate calido aëre tota in auras & quidem celeriter avolat & evaporat nullo vestigio remanente: contra vero destillata olea tardissime avolant, emitunt saltim tenuissimas sulphureas partes crassioribus & viscidioribus relictis, unde olea destillata vestuta crassescunt, adeo, ut terebinthinæ consistentiam accedant. Quapropter etiam camphora, ne avolet, longe exactiori custodia & conservationis cura in vasis muniri debet, quam ipsa olea destillata, quorum evapora-

poratio non tam prompta & expedita est, sicuti camphoræ. Hanc ob causam Pharmacopœi perperam suis rebus consulunt, quod camphoram citra exquisitatem clausuram libero sic aëri committant, falsa traditione & opinione occæcati, quod adspersio seminis lini ejus evaporationem impedit, cum tamen parum vel prorsus nihil huic scopo inserviat.

## §. VI.

Ex hoc igitur adparet, longe majori partium sulphurearum inflammabiliumque tenuitate & exiguitate camphoram præ aliis oleis destillatis pollere, utpote quæ viscido quasi quodam & ramoso involucro excipiuntur & custodiuntur quo camphora summe volatilis ac tenera caret. Hæc summa partium sulphurearum tenuitas a viscido pingui involucro liberata efficit quoque, ut camphoræ virtus ab olei cuiusdam destillati viribus longe multumque distet ac differat, nam utrum camphora tota inflammabilis sit, nihilominus tamen in corpore nostro calorem haudquaquam efficit, adeo, ut potius intensiorem corporis fervorem fistat, quo circa etiam a veteribus non calida, sed frigida habita fuit. Etenim viscidiorcs & secundum *Cartesii doctrinam* ramosæ olei destillati partes sulphur tenuissimum & inflammabile in carcere quasi irretitum & conclusum habent, ut minus promite per poros corporis evolare possit, sed diutius in corpore maneat, unde etiam intensiorem intestinum sanguinis partium motum melius sustinet atque tuetur. Qua de causa omnia olea destillata, gummata quoque, quæ insignem olei quantitatem custodiunt, ut sunt Gummi Ammonia-

niacum, Myrrha, Balsamum Peruvianum, Sagapenum, Galbanum, sanguinis & humorum massam atque universum corpus mire exagitant, magnumq; æstum atque fervorem accendunt, siquidem particulæ sulphureæ, æthereæ, quæ omnis intestinæ calidæ agitationis causa sunt, anfractuoso, viscido & gummoso contextu involutæ per majus temporis intervalum remanent, neque tam facile ab involucro hoc se possunt emancipare, quare effectus diutius persistit ac durat: securus fit in camphora, cujus partes per poros citissime avolant, hinc etiam una guttula olei cinnamomi plus calefacit, quam decem grana camphoræ. Quod vero viscosa, pinguis & ramosa olei substantia volatilitatem impedit vel ex eo liquidissime patet, quod camphora in oleo amygdalarum dulcium espresso vel in oleo de cedro aut lavendulae soluta, sub liberiori quoque aëris accessu non facile in auras beat, sed subtegmine hoc oleoso diutius ejus substantia contineatur. Et hæc forte fuit ratio, quare veteres semen lini ceu valde oleosum camphoræ adjici curarunt, quo minus ejus volatiles partes in aërem secedant, quanquam hic effusus longe felicius obtineri possit, si modo camphoræ superficies oleo amygdalarum dulcium inungatur, quod ad tutelam partium subtilissimarum plus, quam talismodi semen adjectum efficere poterit.

## §. VII.

Quod vero camphora volatilis, tenuissimi & inflammabilis sulphuris copia imbuta sit, vel unice ex sequenti, eoque per pulchro experimento clarissime evincitur. Nostris enim temporibus ex urina fermentata debita encheiresi in Anglia præsertim paratus Phos-

pho-

phorus est celebratissimus, qui levi attritu lucidissimum sine flamma ignem spargit, cujus causa ab acutioribus physicis in partium sulphurearum motu intestino, celerrimo, verticillari non incongrue constituta videtur. Hic lucidissimus ignis non melius, quam beneficio camphoræ multiplicatur ac propagatur. Sumitur nimurum granum unum Phosphori & grana decem camphoræ adduntur: hæc invicem in mortario probe prius contusa miscentur, quo facto tota camphora fit lucidissima, quæ, si solvit in oleo caryophylorum, liquidus fit phosphorus, quo sine noxa & metu inflammationis, caro, cutis, crines, & vestes inungi possunt, quod elegantissimum de nocte præbet spectaculum. Hujus vero lucis Phosphori per camphoram propagationis nulla alia subest ratio, quam quod camphora propter summam partium sulphurearum tenuitatem ad intestinum lucidum motum producendum sit aptissima. Id autem minus experiri licet in aliis oleis destillatis, si cum solo phosphoro misceantur. Atque adeo ex hoc etiam experimento peculiaris & exigua camphoræ proprietas ab aliis oleis destillatis distincta eluiscit.

## §. VIII.

Hæc igitur partium sulphurearum tam incomparabilis tenuitas in camphora efficit, ut ejus quoque usus singularissimus sit, neque oleis aliis destillatis proprius. Ita camphora in universa rerum natura nullum datur excellentius & magis discutiens remedium. Omnes enim humores in tubulis & poris stagnantes promptissime dissolvit, partim poros obstructos aperiendo, partim etiam fibras relaxatas animando, ut vel exha-

exhalent particulae subsistentes, vel in motum ac circulum redigantur. Qua de causa in omni dolore, sive iste in pericranio, sive periostio persistat, Spiritu vini camphorato nihil excellentius est. In omni præterea tumore abigendo, à quacunque etiam causa subortus fuerit, idem spiritus mirabiles sovet vires, namque tonum fibrarum roborando humorum cursum atque inter promovet. Denique in omni inflammationum genere, imo in ipsa gangræna convenientissimum est remedium, non modo enim præservat ab his fævissimis malis, sed etiam, si eorum cohibitio[n]i locus superest, nihil hisce casibus ipsa camphora exterius applicata est præsentius, sicuti id solertiares Medici & Chirurgi longo usu atque experientia compertum exploratumque habent. Ejusmodi vero efficacia roborans & discutiens in dolorum & inflammationum atrociam à nullo destillato oleo vel alia inflammabili substantia in rerum natura poterit expectari vel obtineri. Tametsi vero magna quoque oleis quibusdam destillatis æthereis, si debite fuerint soluta, & roborandi partium tonum & fibrillarum exorbitantes motus sedandi virtus insit, ut non sine fructu adhiberi possint: nihilominus in inflammationum vi compescenda inque partis inflammata ardore extinguendo camphoratus spiritus ceteris multis parasangis præcedit.

## §. IX.

Utut vero à nullo facile Medicorum ejus summa & mirabilis virtus ab usu externo negari possit: nihilominus plures Medicorum extiterunt, & adhuc sunt, qui ejus internum usum admodum reformidant & da-

mno atque exitio facile esse posse sibi persuasum habent, hinc veteres ea rarissime & parca admodum dosi in medicamentis & formulis suis uti consueverunt, nullam aliam forsan ob rationem, quam quod eam credebant calidissimam, quæ intensam sanguinis ebullitionem efficiendo æstum atque delirium accendat. Alii contra eam valde frigidam rati venerem ipsam extinguere credebant, cum tamen effectus ille, qui frigiditati adscribitur, cum intenso calore, qui ab aliis camphoræ adsignatur, minime conveniat. Quidam nimis vaporosam & caput & cerebrum exhalationibus opplement eam habuerunt, unde affectibus, qui à cerebri nervorumque vitio originem ducunt, eam minus conducibilem medicinam judicarunt. Sed quod omnis hic metus inanis atque frustraneus sit, quo boni illi de cetero ac eximii viri laborarunt, & quod camphora non infecura, sed optima medicina sit, tum ratione & experientia, cum etiam auctoritate, quæ fulcimenta nostræ artis sunt, solide demonstrabimus.

## §. X.

Quum vero securum camphoræ usum internum dicamus, primo omnium hoc vocabulum, ne offensionis lapis fiat, dilucida expositione enucleandum est. Sensu itaque medico securum illud audit, quod naturæ humanæ conveniens est, neque in copiosiori dosi datum, facile motus aut turbas in corpore excitat & periculum gignit. Insecurum autem adpellatur, quod valenti agendi principio instructum in minori & proportionata dosi efficaciam exerit, in majori vero commotiones vehementes & excretiones enormes fuscitat. Ex his dictis tamen minime sequitur: (quod etiam ty-

roci-

rocinia medicinæ edocitus capere potest) secura non possè nocere, quod per abusum illorum utique folet contingere, quemadmodum etiam de insecurorum utilitate non penitus desperandum, siquidem quando recte, prudenter & tempestive adhibeantur, magna eorum vis & efficacia in persanandis morbis proditur. Juvat tamen hanc distinctionem medicamentorum in praxi tueri eam ob rationem, ut quivis prudentior Medicus intelligat, abusum medicamentorum insecuriorum & fortiorum plus periculi gignere, quam si quis benignis securisque abutatur, majori itaque cautione ac circumspectione esse hæc adhibenda, facile nullus ibit inficias. Jam vero camphoram majori in dosi exhibitam plures æstimat insecuriorem, adeoque periculi minus expertem. Crato minus æquus camphoræ censor est, & fere ablegat eam in morbis ob dolores capitis, quos concitare putat, hinc robore maxime valentibus subjectis vix tria grana præscribere ausus fuit. Sed præcipius Auctor hujus præjudicij mihi videtur Medicus alias & Chymicus magni nominis *Daniel Ludovici in Pharmacia*, quem postea multi Professores, Doctores & horum discipuli non pauci usque huc presso pede sunt secuti. Hic in *Pharmacia hodierno seculo applicanda Dissertat. I. de Diaphoreticis vegetabilibus* camphoram calidissimam resinam dicit, eamque volatilioribus, calidioribus ac vaporosis medicamentis accenset. Dicit porro de ejus operandi ratione, quod producat angustias, solutiones virium funestas, frustraneas ebullitiones, intensioris æstus & insurgentis naturæ confusiones & id genus alia. In eruditis, qui debilioris capit is sunt, itemque in delicatis

C 2

ribus

ribus feminis cephalalgias incomprendibilis atque deliria saepe lethalia in febris continuis praesertim in eorum statu secundum ipsius sententiam excitat. Cum igitur tali modo inter calidiora remedia camphoram reponat citra manifestam sufficientemque rationem, hinc multis eam exilioris virtutis medicamentis postponit. At vero (pace hujus viri dixerim) camphora minime est medicamentū calidissimum & noxiū, quin potius prudenter, debito tempore & conveniente dosi exhibitum recensita symptomata febrium feliciter tollit & protinus aufert, siquidem camphora ad scrupulum unum vel etiam ad drachmam semis in spiritu vini dissoluta & sano homini exhibita cum sufficienti vehiculo, quemadmodum experimentum multoties fecimus, corpori neque intentiorem aestum aut calorem infert, neque pulsum adauget, sed potius manifestum refrigerium praesertim circa praecordia praestat. Multo minus vero adpetitum extinguit, sitim movet, aut urinam coloratiorem reddit, quod tamen ab omnibus nimis calidis fieri debet, hinc ad unicam spiritus vini ingestā vel unicus haustus vini generosi plus caloris corpori, quam duæ drachmæ camphoræ inferam. Quodsi ergo ejusmodi symptomata a camphoratis remedii forsan concita fuerint, tunc sane illum effectum magis calidioribus Essentiis atque Elixiriis, quibus camphora adjecta fuit, quam ipsi camphoræ adscribendum jure censendum est. Camphora certe propter partium tenuitatem, qua pollet, cito e corpore avolat & intime poros subiens eosque obfidens animando fibras inertes & relaxatas, non modo expeditiorem sanguinis & humorum cursum facit, sed & transpirationem valide adju-

audita

vat,

vat tubulos obstructos aperit & peregrinas atque naturae alienas partes expellit. Quod autem usum internum camphoræ nonnulli reformident, eo quod venereum sopiat atque extinguat, id minime experientiae est consentaneum. Novimus potius camphoram naturam roborando cupiditatem coeundi concitasse. Et notatu digna sunt, quæ clarissimus Pauli in Obj. 235. M. N. C. Dcc. I. A. VI. & VII. prodidit: est, inquit, in vicinia juvenis vegetus & sanus, cui meo iussu in omni fere cibo ac potu camphora per aliquot septimanas a matre data fuit, ipse tamen minime recessit ab indole sua puellarum amantissima.

## S. XI.

Nos sumus ea in sententia, quod in universo rerum naturae sinu vix ullum reconditum sit simplex, quod ad submovendam de corpore malignitatem, cuius naturam in penetranti putredine tam solidarum, quam liquidarum partium reponimus, non detur ipsa camphora praesentius atque potentius. Quare jure meritoque alexipharmacorum princeps dici meretur. Deinceps ad contagii five maligni miasmatis morbifici vim infringendam, illudque mox ab initio de corpore propulsandum summum camphora est remedium. Morbi enim, qui ex contagio nascuntur, ex putrido quodam vapore seu halitu in interiora corporis suscepto fiunt, qui cum salivali latice in ore mixtus descendens ad ventriculi & intestinorum sinum humores ibi stagnantes ad fermentationem subeundam faciles, ut sunt biliosi & salivales, penitus corrupti, ipsisque putredinem inducit, quæ postea fluidum corporis nostri tenuissimum, quod maxime in membranis, ner-

C 3

vis

vis & fibris habitat, contaminat, unde solidorum vis  
metrix, tonus & robur perit, quod summa virium  
convulsio denotat atque sic humores & sanguis tardius  
non modo circulantur, sed & ad sphacelosam corrupti-  
onem inclinant. Quicunque itaque malignos conta-  
giosos corpore arcere vult morbos, is vel ipsum putridum  
miasma vel quod ab ipso corruptum fuit ex cor-  
poris nostri sphæra propellere omni studio atque ope-  
ra nitatur. Nihil vero ad hoc præstandum aptius est  
camphora, utpote quæ oleo penetrantissimo omnes  
corporis poros pervadit ipsasque fibras motrices, e  
quibus solida componuntur, citra augmentum caloris  
armat, quo fit, ut fluida corporis nostri promtiori cur-  
su per omnes tubulos corporis ferantur, inde stases  
corruptivæ non modo impediuntur, sed & illud tenue  
putridum sanguini admixtum per glandulas & poros  
subcutaneos velut congruum omnis excrementi spiri-  
tuosi tenuis emunctorium expellitur. Unde etiam ve-  
teres ejus virtutem in peste & malignis mirabilem a-  
gnoverunt. Quam ob causam non modo *Electuarium*  
*antipestilentiale Kegleri*, sed & *Pulverem Pannonicum ru-*  
*brum*, cuius virtus, quæ ab admixta camphora maxime  
dependet, in malignis expellendis febribus semper plu-  
rimi habita est ingreditur. Habet quoque camphoram  
*mixtura simplex Paracelli & famigeratissima Michaelis*  
*bezoardiae Tindura*, de qua tamen monendum duci-  
mus, quod, si commotio sanguis ab ejus usu paulo  
concitator fiat, is effectus non tam camphoræ, quam  
potius aliis admixtis radicibus calidioribus & ingredi-  
entibus debeat adscribi. Quam potens camphora sit  
in sphacelo partium externalium quam profunda in-  
flam-

flammatio minatur, avertendo remedium, vel Medi-  
cæ artis & Chirurgicæ elementa edoctis haud ignotum  
est. Quodsi igitur tanta ejus laus est in sphacelo parti-  
um externalium avertendo, quidni etiam ejus usus in-  
ternus ad interiorum sphacelationem viscerum præca-  
vendam eadem ratione proficuus sit? Quum vero ratio-  
ni etiam ipsa experientia optima veritatum medicarum  
magistra adstipuletur, merito concludimus campho-  
ram in omnibus malignis putridis morbis inque ipsa-  
etiam peste omnibus alexipharmacis esse præferendam.

## §. XII.

Huic nostræ sententiae primo adstipulatur *Minde-  
rurus in Lib. de Peste Cap. XV. dum*, inquit, *nostris laudi-  
bus insigniter deprehendenda venit camphora: non mirabile  
modo, verum etiam forte & efficax alexiterium est. Mo-  
dum operandi ita explicat: interno nostro calore mox ignita  
& in corporis quasi meditullio flagrans inquinatos spiritus  
eosque tetros ac fœdo miasmate pollutos aut inspiratos vene-  
ni tabe aliqua contaminatos halitus jam cordi vicinos ac  
circa praecordia herentes exurit & siccо plane ac igneo ca-  
lore pervadens partem expellit, partem combustionē absunit,  
partem corrigit atque emendat, partem per sudorem pellit.  
Neque *Johannes Crato in Epistolis medicinalibus a Schulzio*  
editis pag. 103. diversæ est sententiae, sed potius hanc  
confirmat ita differens: *adversus pestem multa, que pro-  
certissimis habentur, fallacia sunt, camphoram omnia reme-  
dia excellere re compéri. Et idem Auctor loc. cit. sequen-  
tibus utitur in febribus malignis nempe: pulvere ex holo ar-  
menia drachma una, camphora scrupulo uno, ambrae gry-  
cae granis tribus.* Subscriptit huic etiam *Fernelius Lib. V.**

*Methodo*

Methodi medendi Cap. 21. ubi camphoram malignos calidos vapores extinguere statuit. Zwingerus in Epistola ad Monavitum inter Schulzianas num. 246. camphoram cum spiritu vini solutam in peste & malignis mirifice commendat. Hartmannus vero in Pract. Chymiatr. pag. 364 aqua antipestilentiali in peste 1629. grassante magno cum fructu usus est & edidit hac de re Germanicum scriptum. Descriptio vero hec est: Rec. Spiritus vini optimi libram unam, camphore unciam unam, croci orientalis scrupulum unum, solvantur & spiritus vini fit aurei coloris, qui ad cochlearia aliquot dandus est. Hujus spiritus largiore dosin suadet Sreta in Tract. de febr. pestilent. pag. 296. cum primis instanti crisi in malignis & quod miraculum praestiterit adfirmat. Vidimus quoque ex manuscriptis Beati Wepferi illum in malignis ad drachmam semis pro dosi dedisse summo cum fructu. Nullus vero facile fuit, qui majori dosi felicius illa in malignis & petechialibus febribus usus fuerit ipso Riverio. Neque alienum erit hoc loco notabiliora circa ejus usum ex Observat. & Histor. Riverii recensere. Cent. I. Obs. 24. hunc calum insinuat: iuvenis sedecim annorum, febre maligna laborans, maculis violaceis conspersus cum delirio & alvi fluxu, sumbit camphore grana duodecim cum pulveris sudoriferi scrupulis duobus; copiose sudavit, delirium cessavit, alvi fluxus imminutus est, & optime se habuit. Et porro Cent. I. Obs. 29. hunc casum adfert: iuvenis febre maligna cum exanthematibus laborans die nona moribundus visebatur. Dedi pulvri diaphoretici scrupulos duos, camphore grana duodecim cum aqua cardui benedicti, & tectus in lecto manxit per duas horas, non sudavit, vesperi eadem portio fuit iterata & copiose sudavit, multo melius habuit.

&amp; con-

& convalescit. Denique Cent. II. Obs. 18. hic casus proponitur: Vir quadraginta annorum febre maligna cum maculis lividis, haemorrhagia, pulsu parvo & frequenti laboravit, prescriptus fuit hic pulvis Rec. Salis prunellae unciam semis camphore semi drachmam, misce, divide in quatuor doses, quarum unam accepit singulu tribus horis, mane multo melius habuit, iussit iterari pulverem & eodem die a presentaneo vita periculo liberatus est ac paucis postea diebus convalescit. Et Obs. 62. Cent. II. hic casus legitur: Juvenis viginti quatuor annorum febre maligna laboravit cum delirio, & circa undecimum diem motus tremuli & convulsivi nervorum vili sunt, administrata fuit venae sectio in fronte & dati fuerunt pulveres ex bezoardico minerali ad scrupulos duos, camphore grana duodecim cum aqua cardui benedicti ad uncias duas & evaluit. Et Cent. II. Obs. 64. hunc nobiscum communicat casum: Mulier quinquaginta annorum febre maligna cum maculis latis violaceis laborans obiavo die potionem diaphoreticam supra laudatam sumbit & addita est ventri & pectori cum spongiis, pulsus inde factus est validior ac magis ordinatus & die undecimo Parotis apparuit, qua in suppurationem transit & convalescit. Et Cent. II. Obs. 73. idem sequenti confirmat observationem: filia viginti annorum febre laborans maligna, accessit circa undecimum diem delirium cum contractione nervorum in carnis manuum & lipothymia, ordinatum fuit Julabium ex aqua cardui benedicti uncis tribus, aquae theriacalis drachmis tribus, bezoardic. mineralis scrupulis duobus, camphore grana sex, qui julepi per biduum usurpati fuerunt, mane & sero, hoc remedio, intra paucos dies convalescit.

§. XIII.  
Ex his adductis jam liquidissimum est, camphoram  
D

ram in malignis præsertim eo tempore, ubi corpus critico motu in eo, quod ipsi inimicum ac pernici-  
sum est, expellendo occupatur, salutarem opem ad-  
ferre, nullumque dubium est, quin laudatissima  
nostra camphora adversus pestem tantopere commen-  
datis omnibus remediis, modo debito tempore, quod  
caput præxeos medicæ est, exhibeatur, sit superior. Quam  
eximia laus oleo sic dicto *pestilentiali Heinishi*, cuius ba-  
sis camphora est, constiterit, obscurum esse nequit.  
Huic viro statuam Romæ ob praxin feliciter in peste  
gestam erectam fuisse communis est Doctorum tradi-  
tio. Atque secundum nostram sententiam, si ulla Me-  
dicina præsertim camphora multum in peste præstare  
potest, modo non præpostere, sed recte & ordine ha-  
bita circumstantiarum & temporis ratione ipsa uta-  
muri. Neque enim incognitum est, præsentissimam  
adversus quendam morbum medicinam minus recte  
& inconvenienti tempore datam maximum nocumen-  
tum adserre, sicuti id clarissime in exhibitione chinæ,  
chinæ ad curandas intermitentes animadvertisimus. In-  
ter fortissima alexiteria a viris doctis atque eximiis  
Medicis camphora numeratur quia putredini mirifice  
resistit, sed quod non semper exspectationi & spei con-  
ceptæ effectus respondeat, hoc non remedio tanquam  
clavæ Herculis, sed Medico, qui Herculis clavam tra-  
ctare ignorat, adscribendum esse jure meritoque cen-  
semus. Nos hujus sumus sententia, delinqui maxime  
in eo, quod camphoram in peste in exili admodum  
dosī præscribant & majorem reformatent. Deinde,  
quod calidioribus elixiriis & essentiis oleosis ipsam ad-  
misceant, Tum quod non convenienti tempore eam ex-  
hibe-

hibeant. Nos sub invasione vel prima accessione mali  
neque minus circa criticum tempus ejus usum conve-  
nientissimum judicamus præsertim, si cum acidis ceu  
vehiculis administretur. Hunc in finem in pestilentia-  
libus febribus sequentem mixturam etiam atque etiam  
commendamus, sumatur nempe aquæ acetosæ & car-  
dui benedicti ana uncia una, bezoardici mineralis drach-  
ma semis, camphoræ grana sex, syrapi acetositatis citri  
uncia semis, detur pro una dosi.

## §. XIV.

Præterea visitur adhuc in camphora alia nobilis  
virtus putredinem & malignitatem lentam quidem, sed  
admodum perniciarem ex corporis nostri sphæra pro-  
pulsandi: talis est, quæ ab impuro coitu lymphæ suc-  
cis vitalibus & postea solidis partibus offibus quoque  
affricatur. Exiguum quidem, sed potentissimum omni-  
um venenorū more est illud elementum, quod &  
virulentam gonorrhœam & luem sic dictam venereum  
ejusque atrocissima symptomata suscitat, intima-  
corruptione & putrefactione succos præsertim lymphati-  
cos contaminando. Præcipuum igitur curationis  
momentum etiam in eo consistit, ut putridum exterius  
susceptum miasma prima quasi in herba suffocemus,  
illudque citius e corpore expellamus, neque minus id,  
quod putridum & corruptum fuit, a vitalibus succis se-  
paremus. Huic vero scopo obtinendo diu jam dudum  
ex omnibus naturæ regnis remedia quæsita & excogiti-  
tata fuerunt, num vero camphora præsentius & excel-  
lentius adhuc fuerit repertum ipse usus atque experi-  
entia addocet? Profecto summa in camphora ad go-  
norrhœam etiam veterem item luem venereum extir-  
pan-

pandam medicina recondita est qua omnes mercuriales salivationes lignorumque decocta balneaque lachonica omniaque alia sunt inferiora. Neque ita pridem a Medico , cui fides indubia habenda est, nobis relatū est, quod p̄āmissō conveniente alvum ductorio remedio sola camphora soluta in axungia viperarum ad diram hanc luem persanandam suffecerit, id quod plurimis experimentis & exemplis edoc̄tus D. Pr̄̄fidi asseveravit. Crediderim tamen mercurio fixato, qui sola diaphoresi agit, qualis D. Pr̄̄fidi est, camphoram decenti dosi ad sociatam in tollenda luis hujus atrocia majores adhuc p̄̄stare effectus. Hoc certa experientia fide possumus asseverare, quod in gonorrhœa curanda inque luis venereæ principio nihil p̄̄sentius camphora deprehenderimus, quare etiam non sine ratione essentiis & elixiris contra gonorrhœam balsamicis, quæ ex Opobalsamo, Balsamo de Capaiba, Balsamo de Peru, Balsamo de Mecha, resina ligni Aloës, gummi Guajaco cum spiritu vini tartarisato p̄̄parantur, camphora adjicitur, utpote quæ mirifice horum virtutem acuit atque incendit inque roborando glandularum tono & stasibus corruptivis abigendis mirabilē efficaciam exserit.

## §. XV.

Deinde camphora non datur excellentius remedium contra internas inflammations, quæ sphacelum & interitum, si graviores fuerint, inque membranosis partibus maxime consistant, minantur & maximum periculum alunt. Felicissimo vero connubio tunc conjungitur cum nitro, nam solam camphoram in inflammationibus, quibus maximus æstus junctus est, non

non facile suaderem. Etenim, ubi magnus fervor urget, spasmo plerumque constrictæ sunt fibrillæ & pori cutis clausi ac coarctati: his apertis & spasmo sedato mox sudor fuit. Quum vero id felicissime exequatur ipsum nitrum, hinc quoque mirum refrigerat & hoc modo efficit, ut camphora felicius & obstructiones resolvere & materiam vitiosam in partibus inflammati stagnanter discutere possit, metus enim est, ne poris arcte clausis & cute aridissima existente camphora interne quidem multum commoveat, sed parum vel nihil prorsus promoveat. Quare in febribus continuis, quæ fere omnes aliquid inflammatorii habent itemque etiam in inflammationum generibus ceteris, in pleuritide, phrenitide, angina, inflammatione uteri magno cum fructu semper usus est D. Pr̄̄fes in praxi camphora cum nitro mixta, adjecto pulvere bezoardico, ubi mox ab eorum adsumptione ratione æstus, delirii, sitis, & vigiliæ ingens alleviantum secutum est. Tales quoque nitrosos & camphoratos pulveres acutus pariter ac prudens Belgii Medicus Cran in frequentissimo habuit usu, ut ex ejus Praxi Medicina reformata adpareat. Ita in phrenitide & mania hunc pulverem laudat: Rec. lapidis Prunellæ grana quindecim, camphoræ grana quatuor vel quinque, laudani opati semi grana, misceatur & fiat pulvis. Ab hoc pulvere, scribit pag. 132. loc. cit. mirus aliquando vidi operationes in phrenitide & mania ita, ut agri ipsi mutationem admirarentur. In Pleuritide & Peripnevmonia camphoram cum spiritu nitri vel etiam ipso nitro & aqua papaveris rhœados mire quoque commendat. conf. pag. 197. & in renum inflammatione lapidem prunellæ ad grana duodecim

cum camphoræ granis quatuor miscet & præscribit.  
conf. pag. 207. & in febri continua pro siti sedanda grana tria camphoræ pulveribus addenda esse suadet & tam pulvrem in febre pestilentiali cum bezoardico minerali quoque commendat.

## §. XVI.

Denique camphora in hæmorrhagiis valde periculis & enormibus, præsertim, quando febribus malignis junguntur, miras præstat vires. Hac de re elegantem locum habet Raygerus in Observationibus medicinalibus obs. 20. ubi ita scribit: *Nihil frequentius apud nos est in variolis, morbillis, & febribus petechialibus, quin & ipsa præterita anno 1679. peste, quam hæmorrhagia narium quandoque ab initio, quandoque in statu morbi supervenient & quoniam rarius critica, semper, imo saepius symptomatica morbum non solvit, sed potius exanthematum eruptionem impedit, spiritusque dissipat, aegrumque debilitat, hinc omnibus modis sistenda, vix autem melius & magis adproprietatum inveniri potest, quam Speraiola Crollii, cuius miram efficaciam semper tuto & optime sum expertus.* Et confirmant hanc assertionem observationibus anni 1685. In hyeme puella duodecim annorum petechiis laborans corripitur hæmorrhagia narium, quam cum domesticis remedii reprimere non potuissent & tota nocte sensim ita sillaasset sanguis, mane vocatus ego, oblitusq[ue] conspecta quantitate sanguinis, tunç cum gossypio pulvrem ex coloithare vitrioli, sanguine Draconis & terra sigillata consperso obturavi nares & exhibui sperniolam ad scrupulum unum & post tres horas rursus, & tertia vice reiteravi, sic sanguis non modo sublitit, verum & petechie jam dispartentes erupere sensimque puella convaluit & adhuc vivit. Et porro

anno

anno praecedentis vocatus sum ad feminam, in quartum diem febre acuta maligna detentam, mane insuper abortum passam, huic circa vesperam hemorrhagia enormis supervenit, ut usque ad nonam noctis plus quam due librae sanguinis effluxerint, cum valde debilis esset, exhibui statim Sperniolam scrupulum unum cum aliquot granis Coralliorum preparatorum, at nares obturavit gossypio atramento scriptorio imbuto, ita effecit, ut intra breve tempus sifteretur. Jusfit, ut singulis tribus horis pulvis reiteretur, sic hæmorrhagia totaliter emansæ & illa convenienter tractata convalescit. Nec in hæmorrhagia narium solum, verum & in haemoptysi optimum ejus successum idem Auctor experitus est. Componitur vero hoc medicamentum ex myrrha electa, thure, sumendo uniuscujusque unciam unam, ex croci granis quindecim, ex camphoræ drachma una & dimidia, qui pulvis aqua spermatis ranarum vigesies vel trigesies irroretur: ita tamen, ut semper prius sponte exsiccatur. Confectio de Hyacintho e-jusque species laudantur, etiam in nimiis hæmorrhagiis, in malignis morbis & aliis, utut compositio ex pretiosis adeo lapidibus conflata curiosa videatur, quicquid tamen præstat potissimum camphoræ intermixtioni adscribendum. Heurnius ad omnem sanguinis fluxum maximo cum successu semper propinavit sequentem pulvrem in notis *ad aphorium*. Hippocr. Rec. feminis papaveris albi, hyoscyami albi cujusque drachmam, hæmat: corallia rubra cujusque semidrachmam, camphoræ scrupulum semis: sumat mane & vesperi semi drachmam. *Craen in Praxi reformata* in narium hæmorrhagia sequentem pulvrem maxime commendat Rec. lapidis, *Prunellæ* scrupulum unum, camphoræ grana tri-

tria usque ad quinque; laudani opati granum unum, item Rec. boli Armeniæ, terræ sigillatæ, cujusque grana quindecim, camphoræ grana quatuor. Camphora vero cum nitro in omnibus hæmorrhagiis magna est efficacæ, eam maxime ob rationem, quod graves hæmorrhagias, si a causis internis profiscantur nempe a viscerum & mensenterii spasmis & constrictionebus tanquam egregium antispasmodicum cohibeat.

## §. XVII.

Præterea camphora in discutiendis flatibus, qui hypochondriaca, hysterica & colica passione correptos sævisimis sæpe symptomatibus torquent, miraculum præstat opem. Dici vix potest, & quotidiana id indicat observatio, quantam truculentiam in ventriculo & intestinis detenti atque incarcerati exerceant, nimia enim tunicarum sensibiliū expansione & distractio-  
ne maximas angustias, anxietates, spasticas nervosarum partium constrictiones, quas excretiones suppressæ, & extremonrum frigora insequuntur, non sine ingentis periculi & mortis metu concitant. Nihil hic opportunius est, quam ut penetranti medicina tonum ventriculi atque intestinorum dejectum, qui plerumque flatuum causa est, restauremus, quo vividiori reddito, non modo flatuum, sed & humorum aliorum excrementitiorum ibi hærentium copia feliciter foras eliminatur. An vero quid præstantius ad hunc scopum obtainendum ipsa camphoræ cum nitro mixta inveniri possit, est quod merito addubitemus? sicuti enim nitrum cum camphora in pluribus casibus felicissimum init conjugium; ita maxime id fit, ubi carminativam vim exercere debet, quia solum nitrum relaxando spasmos & biliosam acri-

moni-

moniam partiumque calidam intemperiem temperando in vehementibus colicorum tormentis miracula præstat, multo magis vero, si felici copula jungatur camphora. Meretur vero hoc medicamentum longe majorem laudem atque palmam, quam aliud ullum ex calidioribus præsertim concinnatum carminativum, eam ob causam, quod citra interni fervoris augmentum operetur, quæ virtus aliis calidioribus, in flatibus discutiendis negata est. Varia vero forma ac modo in talismodi casibus camphora poterit exhiberi, vel enim in liquidam aut solidam formam redigi poterit, si illam desideras, sequens formula selectissima laudem meretur Rec. Tincturæ tartari, Essentiae corticum aurantium recentium, spiritus nitri dulcis cujusque drachmas duas, camphoræ grana decem, misceantur, dosis sunt guttæ quinquaginta vel sexaginta, singulis duabus horis. Si vero spasmi truculentiores urgeant, tunc castorina possunt admisceri nempe Essentia vel Extractum ejus. Pulverem si expertas, ille sequenti modo concinnari potest. Rec. lapidum cancrorum, antimonii diaphoretici, nitri purificati cujusque drachmam unam, camphoræ grana decem, olei chamomillæ vulgaris non adulterati vel olei millefolii guttas sex, misceantur, fiat pulvis, dosis est drachma semis. Hæc duo magnarum virium sunt remedia, quæ in hysteris comprehendis pathematibus omnes fere numeros absolvunt. Etenim hæc ipsa præter virtutem roborantem & flatus discutientem simul sedativam & anodynæ habent, quæ in talismodi casibus desideratissima est.

## §. XVIII.

Est præterea camphoræ alia adhuc laudatissima  
E virtus

virtus atque efficacia infusa, nempe sanguinis excretiones consuetas & naturæ solennes promovendi. Haud ignotum in soro Medico est, quam gravia symptomata suppressas vel deficientes ordinarias sanguinis periodicas in plethoriciis præsertim feminis evacuationes sequuntur, cum nihil certius, præsentius & celerius statum sanum in deterius commutare his ipsis possit. Neque vero tam facilis res est Medico, opportuna medicina in ordinem talismodi salutares excretiones restituendi. Fateor vero ex omnibus tantopere ad id perficiendum laudatis remedii, nihil camphora esse excellentius, præsertim, si cum balsamicis & antispasmodicis specificis, quorum virtutem non parum accedit & auget, misceatur. Nostri moris est, hac uti mixtria: Rec. essentiæ myrræ electæ, succini cujusque drachmam semi. Essentiæ croci, castorei cujusque drachmas duas, camphoræ drachmam semi, quæ mixtura præmissa venæ sectione atque alviductione circa instans mensium tempus frequentius usurpata eximio usui erit. Observavimus scilicet a frequenti & continuato camphoræ usu sanguinem antea crassum longe tenuorem & fluidiorem redditum fuisse. Observavimus quoque homines obesos & sero turgidos quodammodo macilentiores factos fuisse evidenti argumento: hanc medicinam egregie humores crassos & stagnantes attenuandi & dissolvendi virtute gaudere.

## §. XIX.

Est denique usus camphoræ singularis atque eximius in morbis, qui vesicam infestant, quales sunt dysuria, stranguria qui ut plurimum vel a vesicæ calculo vel a viscida tartarea in ejus cavitate stagnante saburra vel a semi-

feminali lympha corrupta & acri facta nunquam non proveniunt. Etenim a læsione substantiæ vesicæ putridus quidam corruptus fit humor, qui urinam præcipitat, ipsamque putridam efficit, quæ postea eximio sensu præditam urethram membranosa lancinat atque dolore adfligit. Ad putridam igitur in vesica & urethra stagnantem materiam summovendam fortiori quodam roborante & stimulante opus est. *Johannus Grenevelde Anglus Medicus tractatum edidit Londini anno 1703. de tuto cantharidum in medicina usu interno*, qui in vesicæ vitiis, in ejus calculo, in gonorrhœa quoque virulenta cantharidum pulverem cum aliquot granis camphoræ mixtum præscribit, ejusque insignem utilitatem non satis dilaudare potest. Cantharides solæ & sibi relictæ ob sal, quo pollent, tenue, penetrans causticum validissime vesicæ partes nerveo-membranosas stimulant, & impactum viscidum, acrem humorum excutiunt, quia vero metus est, ne inflammacionem vel vasorum apertioñem efficiat, camphora adjicitur, quæ causticæ vehementiæ non modo optima correctrix est, sed & stases inflammatorias impediendo facit, quominus periculosa inflammatio subsequatur. Etenim camphora non tantum vehementiorum diureticorum, quæ erodente sale prædicta sunt, vehementiam mitigat atque castigat, sed & valentioribus acribus, purgantibus, quæ simili caustico acri sale agunt ceu summum correctorium quam opportune admiscetur, utpote omnia cathartica, si paucillum camphoræ ipsis adjicitur, longe mitiorem naturam ac facultatem induunt.

## §. XX.

Hisce jam diductis ac demonstratis, quod camphora sit securissima medicina, reliquum jam est, ut de ejus

20  
jus utendi ratione monita breviter adjiciamus. Quemadmodum vero nullum optimum etiam medicamentum semper juvat, quin potius improvide & intempestive datum nocet, ita etiam nulla hac in re camphora gaudet prærogativa. Nam & ratio dictitat & experientia confirmat, quandoque oriri ab ejus improvido usu anxietates circa præcordia, cephalalgias augeri, adperitum destrui. Fit hoc maxime in iis, qui infirmioris sunt naturæ & facile a levi mutatione lœduntur. Accidit quoque in iis, qui capitis & cerebri vasa sanguine & humoribus repleta habent seu ubi inæqualis humorum circuitus est, & cum impetu sanguis forsan propter membranarum & vasorum atoniam ad caput ruit, quod ex facie tumida & rubicunda, dolore capitis gravativo, vertigine, torpore, somnolentia adpareret. Quo casu utique omnia volatilia & vaporosa spirituosa præsertim in majori dosi exhibita nocent. Quare etiam Paralyticis, Epilepticis & convulsionibus diris adficiens cum cautione & parca manu sunt concedenda. Neq; minus congrua præsertim in excessiva dosi sunt plethoricas & repletis corporibus, utpote motum intestinum, in humoribus, quorum liberior cursus ac iter impeditur, efficiunt &, ut dici solet, movent, sed non promovent, hinc anxietates & inquietudines vel producunt vel augent. Neque in alvi adstrictione utilia sunt, quia fibras intestinales siccando nimium efficiunt, quo alvus tardior descendat. Deniq; in omnibus acutis, ubi omnia interius fervent & ardent, humidumq; deficit, cutis sicca & torrida est & omnia constricta sunt, ea remedia, quæ motum intestinum augent interius, nequaquam locum inveniunt. Præstat etiam tali in calu lenissime agere & naturæ potius frenum, quam stimulum injicere: nam in acutis nihil præcipitandum est, sed omnia moderate ac tempestive sunt agenda. Quapropter in horum morborum augmento vel statu cautissime procedendum est. Tuttius in principio vel instanti crisi, si natura eget stimulo vel sub declinatione, locum habent.

F I N I S,

DISSERTATIO IN AVGVRALIS MEDICA  
DE  
**VESICATORIO-**  
**RVM PRÆSTANTI IN**  
**MEDICINA VSV**  
QVAM  
AVSPICE DEO OPTIMO MAXIMO  
SVB PRAESIDIO  
DNI. FRIDERICI HOFFMANNI  
FACVLTATIS MEDICÆ SENIORIS ET h. t. DECANI  
PRO GRADV DOCTORIS  
RITE AC LEGITIME OBTINENDO  
Ad d. Maii A. R. S. M DCC XXVII.  
SOLENNI DOCTORVM EXAMINI SISTET  
MATTHIAS IACOBVS BACMEISTER.

AVRICA - FRISIVS - ORIENTALIS.

HALAE MAGDEBURGICAE,  
Typis, IO. CHRISTIANI HILLIGERI, Acad. Typogr.